אי א"ר יוסי בעל פה. אם מקבל בדבורו הוכחת זמן השטר כיון שאין כתוב בו מהיום: **לרבא פשיטא** ליה. מכאן קשה על רש"ס דפי' בים נוחלין (ב"ב קנ.) גבי בעי מיניה רבא מרב נחמן בהקנאה מהו פי' אם מועיל הקנאה כמו מהיום מ"ל בהקנאה אינו צריך ופי' רש"ס היינו דלא כר' יוסי והכא משמע דסבר רבא כר' יוסי ואו"א דהתם מיירי באין כתוב זמן בשטר ומתוקם כר' יוסי:

אמר רב הונא גיטו כמתנתו מה מתנתו בו'. פרש"י ור"מ מה מתנת שכיב מרע בלא שום תנאי מחזר אף גיטו נמי אם עמד מחזר ממילא בלא שום תנאי ומסיק דרבה ורבא לא מ"ל הא דרב הונא דכיון דאם עמד מחזר וכי מיית הוי גיטא אמרי יש גט לאחר מיתה כמו מתנה שאינה חלה עד לאחר מיתה כמו כן גט ואין להקשות לפירושו דכיון דבמתה אם עמד מחזר מה צריך במתני' למיתני מהיום אם מת מעכשיו אם מת במתה נמי הוי כמהיום וכמעכשיו דאינטריך לאשמועינן איזה לשון משמע מחיים ואיזה לאחר מיתה אבל קשה דאמאי הוצרך שמואל לתקן בגט דשכיב מרע לקמן בפרקין (דף עה:) אם ימות יהא גט ואם לאו לא יהא גט כיון דבמתה נמי מחזר אם עמד ומיהו י"ל דשמואל לא סבר כרב הונא אבל כרבה ורבא ומיהו קשה דהא אמרי' בחיהו נשך (ב"מ דף סו.) ההוא שכיב מרע דיהבה גט לדניתהו אימנה אמרה ליה דניתהו אמאי קא מיתנתת אי קיימת דידך אנא וקאמר דפטומי מילי אינהו ופריך פשיטא ואמאי פשיטא והא רב הונא אית ליה הכא אם עמד מחזר ע"כ נראה לר"ת שכ"מ שנתן גט ולא התנה דאם עמד אינו מחזר דאמתנה שכ"מ דאם עמד אבל לאחר מיתה דמתנה אינה אבל גט אבל אינא לאחר מיתה אבל גט חל ממיים דדעתו שיחול מיד הלכך אינו מחזר אם לא פירש וגיטו כמתנתו דקאמר רב הונא אומר ר"ת מדקאמר גיטו ולא קאמר גט שכ"מ משמע דקאי אמתני' דמהיום אם מת ממולי זה וקאמר מה מתנתו אפילו בלא תנאי אם עמד מחזר אף גיטו בתנאי אם עמד מחזר ממילא שאין כאן עוד תנאי כיון דעמד אע"פ ששוב חזר ונפל בחזקתו מולי הראשון ומת רבה ורבא לא פירשו להו הא דרב הונא דאפי' עמד והלך בלא משענת כיון דשוב מת מחזקתו מולי אינו מחזר והוה גט דאי לא הוי גט אע"פ שמת מחזקתו מולי יאמרו שאין תנאי המולי זה גורם אע"פ שהתנה שהרי מת זה מחזקתו מולי אלא מיתה גורמת ולכך לא הוי גט כשעמד ויש גט לאחר מיתה אבל השתא דעמד אינו מחזר כיון דמת מחזקתו המולי יאמרו שתנאי המולי גורם ולא מיתה ופריך אם אמרת אם עמד מחזר למה לי אומדנא לפי' רש"י פריך מכ"ש דכיון דאמרת דאם עמד מחזר אף כשנתן גט סתם כ"ש דהיכי דפירש מהיום אם מת ולפי' ר"ת פריך בפשיטות: והא

אי א"ר יוסי בעל פה אי לא אמר ומי מספקא ליה והתנן [6]ה"ז גיטך אם לא באתי מכאן ועד י"ב חדש ומת בתוך י"ב חדש אינו גט ותני עלה [7]רבותינו התירוה להינשא ואמרי' מאן רבותינו אמר רב יהודה אמר שמואל בי דינא דשרו מישחא וסברי לה כר' יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו אלא מספקא ליה אי הלכה כר' יוסי בעל פה או אין הלכה ומי מספקא ליה והאמר רבא ה"ז גיטך אם מתי ושאני מת ה"ז גט כשאמות ולאחר מיתה אין זה גט היכי דמי אילימא דאמר לה מהיום ורבנן צריכא למימר והתנן מהיום אם מתי ה"ז גט ואלא לאו דלא אמר לה מהיום ור' יוסי ש"מ הלכה כר' יוסי לרבא פשיטא ליה לרב הונא מספקא ליה ואב"א לעולם דאמר לה מהיום ורבנן והני לישני איצטריכי ליה שאני מת כאם מתי דמי כשאמות כלאחר מיתה דמי ואיכא דמתני לה אסיפא זה גיטך לאחר מיתה לא אמר כלום אמר רב הונא ולדברי ר' יוסי חולצת פשיטא מדסיפא לרבנן חולצת רישא נמי לר' יוסי חולצת מהו דתימא רבי יוסי בהא כרבי ס"ל דאמר גיטא מעליא הוי וחליצה נמי לא תיבעי קמ"ל דלא רבי סבר לה כר' יוסי ולא ר' יוסי סבר לה כרבי רבי לא סבר לה כרבי יוסי דקתני כזה גט למעוטי דרבי יוסי ור' יוסי לא סבר לה כרבי דקתני כזה גט למעוטי דרבי רבי מאי היא [8]דתניא מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט דברי חכמים רבי אומר כזה גט רבי יוסי מאי היא דתנן [9]כתבו ותנו גט לאשתי אם לא באתי מיכן ועד י"ב חדש כתבוהו בתוך י"ב חדש ונתנו לאחר י"ב חדש אינו גט ר' יוסי אומר כזה גט: זה גיטיך מהיום אם מתי מחולי זה ועמד והלך בשוק כו': [10]אמר רב הונא גיטו כמתנתו מה מתנתו [11]אם עמד חוזר אף גיטו אם עמד חוזר ומה גיטו אע"ג דלא פריש [12]כיון דאמר כתובו אע"ג דלא אמר תנו [13]אף מתנתו כיון דאמר תנו אע"ג דלא קנו מיניה תנן זה גיטיך מהיום אם מתי מחולי זה ועמד והלך בשוק וחלה ומת אומדים אותו אם מחמת חולי הראשון מת ה"ז גט אם לאו אינו גט וא"א אם עמד חוזר למה לי אומדנא הרי עמד אמר מר בריה דרב יוסף משמיה דרבא שניתק מחולי לחולי והא עמד קתני עמד מחולי זה ונפל לחולי אחר והא הלך בשוק קתני הלך על משענתו והא

בעל פה. כגון גבי גט שכתב כהלכתו וכשמוסרו לה אומר זה גיטיך אם מתי הלכך לא דמי לשטר שכיון שכתב התנאי אצל הזמן בשטר איכא למימר דזמנו מוכיח דמהיום קאמר אבל על פה דלמא כי מסריה מיהלה הדר ביה מזמן דשטרא ומסריה מיהלה ע"מ לאחר מיתה הואיל ולא אמר מהיום: **אינו גט.** דהא לא שוייה גט עד י"ב חדש והו"ל גט לאחר מיתה: **כי דינא דשרו מישחא.** כ' יהודה נשיאה שהמיר שמנן של עובדי כוכבים במסכת ע"ז (דף נ.): **אם מתי ושאני מת.** איזה משמי לשונות הללו דלשון תנאי הם: **כשאמות.** משמע לכשאמות יהא גט: **צריכא למימר.** הא בהדיא תנן לה במתני' מהיום אם מתי ה"ז גט: **ור' יוסי.** ואשמעינן דגם לבעל פה נמי אמרה ר' יוסי והלכתא כותיה: **דמספקא לה.** לדרב הונא דלעיל: **ולדברי ר' יוסי.** דאמר כי לא אמר מהיום כמאן דאמר מהיום דמי: **חולצת.** דזמן השטר הו"ל כמהיום וכי מסריה מיהליה ואמר זה גיטך לאחר מיתה מספקא לן אי תנאה הוא אי חזרה הוא: **מדסיפא.** כי אמר מהיום ולאחר מיתה תנא מתני' חולצת לרבנן מכלל דלאחר מיתה לר' יוסי נמי חולצת דהא לרבי יוסי כמהיום ולאחר מיתה דמי ור' יוסי ורבנן לא איפלגי אלא בהא לחודא דלר' יוסי בלאו מהיום כמהיום ולרבנן יש חילוק: **כרבי ס"ל.** דאמר לקמן גט הוא ופליג אדרבנן וקסבר תנאה הוא והואיל ואשכחן לרבי דפליג אימא ר' יוסי נמי פליג דהא שמעינן ליה דמיקל בתנאי: **דקתני כזה גט.** במילתיה דרבי: **למעוטי דר' יוסי.** היכא דלא אמר מהיום דכיון דקתני כזה משמע דכי האי גוונא הוא דמכשר אבל בלאו מהיום פסול: **דקתני כזה גט.** ר' יוסי גבי תנאי לקמן (עז:) ועל כרחך למעוטי אתא ולא אשכחן דלמעטיה אי לאו הא דמהיום ולאחר מיתה ולאשמועינן דאע"ג דגבי מתנה כשר התם הוא דהכי קאמר ליה גופא מהיום ופירי לאחר מיתה אבל בגט כיון דלאו לשון תנאי הוא הויא ליה פסק תנאה פסק חזרה: **רבי יוסי מאי היא.** היכא קתני כזה גט: **ר' יוסי אומר כזה גט.** מדהוה ליה למימר אם לא נאמי כתבו ותנו ואמר כתבו ותנו אם לא נאמי ה"ק כתבו עכשיו ותנו אם לא נאמי: **והלך גרסינן: גיטו.** דשכ"מ כמתנתו: **מה מתנתו.** אמרינן בב"ב (דף קנא:) אם עמד מחזר: **אף גיטו אם עמד מחזר.** ולא מיבעיא היכא דאמר אם מתי דהא לא מת אלא אפילו לא אמר אם מתי אלא יהב לה גט סתמא אם עמד מחזר דמסתמא אדעתא דמיתה יהב לה והא לא מת: **אע"ג דלא אמר סתם.** כדתנן בהאומר התקבל (לעיל פה:) רבי שמעון שזורי אומר אף המקבל כיון דאמר כתבו אף על גב דלא אמר תנו אדעתא למיתה אמר: **הרי עמד.** ובטל הגט מאליו: **שניתק מחולי לחולי.** ואין זו עמידה אלא אם כן בא לכלל רפואה שעה אחת: **על משענתו.** נשען על מקלו ולעולם חולה הוא. והא דנקט הלך לאו משום דעמידה היא דאילו אינו מחזר אלא הא קמשמע לן טעמא דהלך הוא דבעי אומדנא אם מתמת חולי הראשון מת דאיכא למיחש הואיל והלך ניכל מחולו המולי ומת מחולי אחר והוא אמר (ו) מחולי זה: [14]**אידך.** מי שלא הלך בשוק משמע אע"פ שניתק לחולי אחר יש בו מחולי הראשון ולא בעי אומדנא:

מתנתו

עין משפט
נר מצוה

לה א מיי' פ"ח מהל' זכייה הלכה יד סמג עשין סב טור"ע ח"מ סי' רז סעיף ב:
לו ב מיי' פ"ב מהל' גירושין הלכה יג סמג עשין נ טור"ע אה"ע סי' קמח סעי' ח:
לז ג מיי' פ"ח מהל' זכייה הלכה ב סמג עשין סב טור"ע ח"מ סי' רז ס"ב:

תוספות רי"ד

דין לאפוקי מדר' יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו: **מתני'** הרי זה גיטיך מהיום אם מתי מחולי זה ועמד והלך בשוק וחלה ומת אומדין אותו אם מחמת חולי הראשון מת הרי זה גט ואם לאו אינו גט: אמר רב הונא גיטו כמתנתו מה מתנתו אף גיטו אם עמד תחזר. פי' מתנתו דש"ס אע"ג דסתמא קא יהיב ולא פירש אם מתי אם עמד מחליו מתנתו בטלה דאגן סהדי דלא נתן אלא מחמת מיתה לא אם יבריא אף גיטו נמי אע"ג דיהיב לה בסתמא ולא פי' אם מתי אם עמד תחזר שלא נתן לה אלא ע"ד מיתה לא ע"ד שיבריא

מסורת הש"ס

(1) כתובות כ: [נקמן עו: ע"ז לג.], (2) כתובות כ: [נקמן עו: [ע"ז לג. תוספתא פ"ס], (3) תוספתא פ"ה ע"ס קדושין עו: [נקמן עד:], (4) נקמן עו: [נקמן פו., (5) לעיל פו., (6) כ"ל רבי מאי, (7) שייך למתני', (8) שייך לדף עג.,

---

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה על משענתו וכו' והוא אומר אם מתי ממולי זה:

מוסף רש"י

הרי זה גיטיך אם לא באתי כו' אינו גט. ואם אין לו בנים זקוקה ליבם (כתובות ב:) דכיון דלא אמר מעכשיו, משמע לאחר י"ב חדש יהא גט, והרי מת בתוך הזמן ותריסה ליבם (לקמן עו:) דהא לא אמר שיהא גט אלא עד י"ב חדש, והוא כבר מת ואינו יכול לברר חזקותה ליבם אם אין לו בן, אבל אי אמר מעכשיו יהא גט אם לא באתי עד י"ב חדש ומת בתוך כך הרי זה גט ואינה זקוקה ליבם (ע"ז לז.). **רבותינו התירוה להינשא.** בלא חליצה לבריה דאם לא באתי (כתובות ב:) דאף על גב דלא אמר מעכשיו, כמאן דאמר מעכשיו דמיא, דמסתמא מעכשיו קאמר לה (לקמן עו:). **בי דינא דשרו מישחא.** שמן של עובדי כוכבים, והיינו ר' יהודה נשיאה שהיה בימי האמוראים, כן בגו של רבינו הקדוש, כדאמרינן במסכת ע"ז (נ.) מסתמך ואזיל ר' יהודה נשיאה לתפיסה דר' שמעון בר' (לקמן עו:). **כר' יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו.** לא לתנם נכתב זמנו למוכו אם לא להודיע שמיום הכתיבה והמסירה הוא מגרשה אם לא יבא לאותו זמן, הלכך אע"ג דלא כתב זה גיטך מהיום אם לא באתי כו' כמאן דכתב מהיום דמי (כתובות ב:). **מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט.** ולא כש"י ומוסף רש"י לעיל עמוד ב.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com